

Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są monitoringi ptaków ukierunkowane na poszczególne grupy lub gatunki. Kolejnym z nich jest Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych.

Monitoring Zimujących Ptaków Wodnych (MZPW) w dużej mierze opiera się na wiedzy i doświadczeniu lokalnych organizacji i instytucji ornitologicznych, które mniej lub bardziej regularne zimowe liczenia tej grupy ptaków prowadzą nieraz od kilku dekad. Dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji wytypowano około 300 najważniejszych miejsc zimowania ptaków wodnych, takich jak odcinki rzek, jeziora, zalewy, przybrzeżna strefa Morza Bałtyckiego. Nie zabrakło również zbiorników i cieków znajdujących się na terenie miast, które także stanowią bardzo cenne zimowiska dla wielu gatunków (m.in. dla kaczek krzyżówek, łabędzi).

Zimujący łabędź niemy i krzyżówki.

Liczenia odbywają się w styczniu, a od roku 2011 projekt ten jest koordynowany przez [Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków](#) na zlecenie [GIOS](#).

W województwie kuj.-pom. wytypowano wiele obszarów. Członkowie bydgoskiej lokalnej grupy OTOP – „BEWIK” współuczestniczyli w liczeniu na jednym z nich. Skontrolowaliśmy odcinek leżący najbliżej Bydgoszczy: Brdę od Koronowa do Toru Regatowego w Bydgoszczy, staw „Balaton” na os. Bartodzieje, Stary Kanał Bydgoski oraz Kanał Bydgoski w granicach miasta. Obszar kontroli przedstawia poniższa mapka.

Wyniki liczenia z naszego obszaru przedstawiają się następująco:

	Brda (Tor regat-Janowo)	Brda (Janowo-Samociążek)	Brda (Samociążek – Koronowo)	Balaton	Stary Kanał	Kanał	Suma
Perkoz dwuczuby	5					1	6
Perkozek	16					1	17
Kormoran	2		1				3
Czapla siwa	2		1				3
Łabędź niemy	371	93	49	90	2	14	619
Łabędź krzykliwy	170	4	7				181
Krzyżówka	1399	241	458	210	459	244	3011
Głowienka	10						10
Czernica	32						32
Gągoł	84	27	2				113
Bielaczek	21						21
Nurogęś	168	47			1	13	229
Łyska	150	1		26			177
Mewa siwa	17			6			23

Śmieszka	117						117
Gęgawa	1						1
Podgorzałka	1						1
Mewa, typ m. srebrzysta	574						574
Zimorodek		1					1
Kokoszka						1	1
Mandarynka						3	3
Razem	3140	414	518	332	462	277	<u>5143</u>

Zaobserwowaliśmy łącznie 5243 ptaki z 21 gatunków na łącznym odcinku ok. 46 km. Najbogatszym fragmentem zarówno pod względem ilości ptaków jak i gatunków był odcinek Brdy od Janowa do Toru Regatowego. Obserwowano tam ptaki z 18 gatunków, a na 1 kilometrze biegu rzeki odnotowano średnio 136 ptaków. Wcześniejszy (górny) odcinek rzeki nie był już tak bogaty. Na odcinku od Koronowa do Janowa widziano ptaki z 9 gatunków, przy średniej na 1 kilometrze rzeki w ilości 65 osobników. Staw „Balaton” trudno porównać z innymi odcinkami. Podobnie rzecz się ma z Kanałem Bydgoskim ze względu na bardzo duże zalodzenie sięgające 95%, chociaż frekwencja była tam i tak wysoka gdyż sięga 105 ptaków na 1km. Ogólnie najliczniejszym gatunkiem była krzyżówka, łabędź niemy i mewy w typie mewy srebrzystej. Jednak tylko te dwa pierwsze gatunki można było zaobserwować na wszystkich kontrolowanych fragmentach.

Krzyżówka – najliczniej obserwowany ptak.

Uzyskane wyniki zostaną udostępnione w bazie danych Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska (głównego wykonawcy Państwowego Monitoringu Środowiska przy finansowym wsparciu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej) na stronie www.monitoringptakow.gios.gov.pl/app. Zostaną również wykorzystane w międzynarodowym programie monitoringu International Waterbird Census, dzięki któremu znana będzie sytuacja ptaków zimujących nie tylko w skali Polski, ale i całej Europy.

W styczniu 2011 roku, w liczeniu wzięli udział: Wiesław Bagiński, Teresa i Mariusz Blank, Wojciech Chmieliński, Damian Czajka, Andrzej Dylik, Dawid Kilon, Justyna Lema i Damian Ostrowski .

Zródło:

1. <http://otop.org.pl>
2. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/>

Mapa: <http://geoportal.gov.pl>

Zdjęcia: Andrzej Dylík.

Wyniki liczenia udostępnił: Wiesław Bagiński – koordynator projektu

w woj. kuj.-pom.

Tekst zredagował: Andrzej Dylík, luty 2011.